

Landet, at der slet ikke kunde være Tvivl om, i alt Fald ikke nogen væsentlig begrundet Tvivl, om at den Plads, Regeringen havde valgt, absolut maatte være den heldigste. Ved at gennemlæse Lovforslaget og dets Motiver saavel som ved at høre de Udtalelser, der ere komne frem i Dag, er jeg imidlertid kommen paa det rene med, at den Plads, Regeringen har valgt, ikke har noget Fortrin og ikke kan gøre Regning paa nogen absolut Tilslutning her i dette Ting, og jeg vil derfor tillade mig at udtale, at jeg heller ikke synes, at denne Plads er saa absolut heldig. Jeg vil derimod anbefale en af de 5 Byer, Regeringen har nævnt i Motiverne til Lovforslaget, nemlig Randers, som den By, jeg anser for at være heldigst til at afgive Plads til denne Anstalt. I saa Henseende vil jeg understrege, hvad det ærede Medlem for Vejle Amts 2den Valgkreds (E. Sørensen) udtalte, at ved at flytte Anstalten langt bort fra Kjøbenhavn helt over til Jylland, imødekom man i langt højere Grad end nu de Ønsker, der kom frem her i Tinget i Fjor. Det her foreliggende Forslag betegnede det ærede Medlem som et Kompromisforslag, en Mellemtning, der tog lidt Hensyn til begge Sider, men altsaa hverken tilfredsstiller den ene eller den anden Side. Jeg skal understrege, at det ærede Medlem fremhævede den sunde, høje og gode Beliggenhed, Anstalten vilde faaovre ved Randers. Det er ogsaa, som det fremgaar af Motiverne, det Terrain, som vistnok maa siges at ligge bedst i saa Henseende. De Ulemper, som kunne være forbundne dermed med Hensyn til Vandtryk og med Hensyn til Nødvendigheden af at anbringe Vandpumpe og Reservoir derovre, skal jeg senere tale om.

Men ved Siden af de Fortrin, som allerede ere nævnte, vil jeg tillade mig at fremhæve et andet, som forekommer mig at være af meget stor Betydning. Naar jeg nemlig ser paa de Tal, der ere angivne her, og de Forhold, hvorunder Anstalten skal tilvejebringes, kommer jeg til det Resultat, at Anstaltens Opførelse i Randers absolut bliver det allerbilligste. Man maa huske paa, at i Randers faar Staten en reel Gave i den Grund, hvorpaa Anstalten skal ligge. Den koster ikke Staten en

eneste Øre, hvorimod Grundene saavel i Hillerød som Roskilde koste Staten Penge. I Hillerød er det Statens Ejendom, og som det ærede Medlem for Odense Amts 2den Valgkreds (M. Madsen) allerede har bemærket, maa den anslaaes til en vis bestemt Værdi, og den Værdi maa man altsaa regne med i, hvad Anstalten i Virkeligheden koster. Ogsaa i Roskilde har Staten delvis Ejendomsret til det Terrain, der skal bruges. I Randers derimod koster Grunden ikke en eneste Øre. Byen skænker Grunden ganske gratis, og man maa altsaa sige, at den Sum, Grunden repræsenterer, faktisk er billigere her end de andre Steder.

Der er ogsaa en anden Omstændighed, som jeg tillader mig at henlede Opmærksomheden paa. Anstalten i Hillerød er anslaaet til 990,000 Kr., hvorimod den ved Randers kun er anslaaet til 989,000 Kr., altsaa en lille Difference i Favør af Randers paa 1,000 Kr. Men man maa huske paa, at det er ikke hele Differencen. I Hillerød behøve de ikke at anlægge Damppumpe eller Reservoir, eller træffe Forholdsregler af den Beskaffenhed, som det høje Terrain ved Randers kræver; men disse Foranstaltninger maa antagelig være medregnede i det Overslag, her foreligger, og naar det er Tilfældet, er Opførelsen af en saadan Anstalt i Randers saa meget billigere, som disse ekstraordinære Foranstaltninger koste.

Jeg kommer saaledes til det Resultat, at Opførelsen af Anstalten i Randers er billigere end enten ved Hillerød eller Roskilde, og da det i højere Grad end noget af de to andre Steder vil tilfredsstille de Ønsker, som i Fjor kom frem i dette høje Ting, tør jeg maaske haabe, at man vil søge disse Ønsker realiserede, og at Randers kan have nogen Chance for at komme i Betragtning. Med Hensyn til Arbejdsforholdene siges der ikke i Motiverne noget afgjort mod, at Randers skulde kunne skaffe tilstrækkeligt og hensigtsmæssigt Arbejde. Der siges nok, at det er bedre i Nærheden af Kjøbenhavn, men det motiveres nærmest derved, at det er for at beholde gamle Forbindelser. Det forekommer mig ikke at være nogen afgørende Grund. Jeg vil ogsaa gaa ud fra, at fra dette Synspunkt kan Randers frembyde alle de Fordele,